

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen vuonna 1997 perittäviä sosiaaliturvamaksuja ja kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 170/1996 vp vuonna 1997 perittäviä sosiaaliturvamaksuja ja kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi. Eduskunnalle on sosiaali- ja terveysvaliokunta antanut asiasta mietintönsä n:o 28/1996 vp.

Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että vuonna 1998 voidaan alentaa eläkkeensaajien ylimääräistä sairausvakuutusmaksua vähintään yhdellä pennillä vero-

äyriltä.

Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että sosiaaliturvamaksujen kokonaisuus pyritään muodostamaan sellaiseksi, että se tukee työllistymistä ja helpottaa erityisesti pientyönantajien toimintaa. Maksujen ohella on otettava huomioon myös verotus ja rahoituskulujen kokonaisuus.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *kumotaan* 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 3 §:n 1 momentti sekä 4—6, 8 ja 18 §,

sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentti 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (307/82), 4 § muutettuna 12 päivänä joulukuuta 1958 ja 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetuilla laeilla (486/58 ja 558/92), 5 § muutettuna 12 päivänä elokuuta 1957, 29 päivänä joulukuuta 1972 ja 9 päivänä marraskuuta 1990 annetuilla laeilla (288/57, 956/72 ja 958/90), 6 § osittain muutettuna 4 päivänä marraskuuta 1960, 28 päivänä heinäkuuta 1978 ja 14 päivänä lokakuuta 1994 annetuilla laeilla (466/60, 588/78 ja 886/94), 8 § mainitussa 12 päivänä joulukuuta 1958 annetussa laissa sekä 18 § 18 päivänä joulukuuta 1995 annetussa laissa (1577/95), ja

muutetaan 19, 62 ja 64 §, sellaisina kuin ne ovat, 19 § mainitussa 18 päivänä joulukuuta 1995 annetussa laissa, 62 § samana päivänä annetussa laissa (1447/95) ja 64 § 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (103/82), seuraavasti:

19 §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus valvoa vakuutusmaksujen määräämistä, maksuunpanoa, kantoa ja tilitystä sekä tarkastaa näiltä osin verotusta koskevia asiakirjoja.

62 §

Kansaneläkelaitoksen osuus kansaneläkkeiden kustannuksista on 71 prosenttia maksettujen kansaneläkkeiden yhteismäärästä. Val-

tio vastaa kansaneläkkeiden kustannuksista siltä osin kuin eläkelaitoksen osuus ei kata niitä.

64 §

Valtion tulee viimeistään maksatusta edeltävänä päivänä suorittaa eläkelaitokselle 90 prosenttia arvioidusta osuudestaan maksettaviin kansaneläkkeisiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1997.

Sellaisiin lain voimaantulon jälkeen mak-
settaviin eläkkeisiin ja eläkkeiden oikai-

sueriin, jotka kohdistuvat lain voimaantuloa
edeltävään aikaan, sovelletaan tämän lain
62 §:n säännöstä kansaneläkkeiden kustan-
nusten rahoittamisesta.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 34 §, sellaisena
kuin se on 9 päivänä marraskuuta 1990 annetussa laissa (959/90), ja

muutetaan 36 § ja 39 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 18 päivänä joulukuuta 1995
annetussa laissa (1576/95), seuraavasti:

36 §

Vakuutetun sairausvakuutusmaksun kan-
nosta, perinnästä, palauttamisesta, tilittämi-
sestä, muutoksenhausta ja verotusmenettelys-
tä on voimassa, mitä niistä säädetään verotus-
menettelystä annetussa laissa (1558/95) ja
veronkantolaissa (611/78).

39 §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus valvoa
sairausvakuutusmaksujen määräämistä, mak-
suunpanoa, kantoa ja tilitystä sekä tarkastaa
näiltä osin verotusta koskevia asiakirjoja.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 1997.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/92) 96 §:n 6 momentti,
133 § ja 136 §:n 1 momentti,

näistä 96 §:n 6 momentti sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa lais-
sa (1465/94), seuraavasti:

96 §

Eläkevakuutusmaksuvähennys

Siltä osin kuin vapaaehtoinen eläkevakuu-
tus ei täytä 1—5 momentissa säädettyjä
edellytyksiä, verovelvollisella on oikeus vä-

hentää sen maksuista 60 prosenttia, vuodessa
kuitenkin enintään 30 000 markkaa. Sama
vähennysoikeus koskee hänen tulokseen
68 §:n nojalla luettuja työnantajan suoritta-
mia maksuja. Kertamaksullisen eläkkeen tai
erillisenä myönnetyn työkyvyttömyyseläke-
vakuutuksen maksut eivät ole lainkaan vä-
hennyskelpoisia. Verovelvollisen oman tai

hänen puolisonsa eläkevakuutuksen maksujen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on lisäksi, ettei saman vakuutuksen maksuja ole vähennetty elinkeinotulosta tai maatalouden tulosta.

133 §

Alijäämähyvityksen vähentäminen verovelvollisen eri veroista

Se osa alijäämähyvityksestä, jota ei ole vähennetty 132 §:n mukaan pelkästään valtionverosta, vähennetään verovelvollisen valtiolle suoritettavasta tuloverosta, kunnallisverosta, vakuutetun sairausvakuutusmaksusta ja kirkollisverosta. Hyvitys jaetaan tällöin vähennettäväksi eri veroista näiden verojen määrän suhteessa 132 §:n mukaan tehdyn vähennyksen jälkeen.

136 §

Verotuksen kattosääntö

Jos verovuonna Suomessa asuneen luonnollisen henkilön tai kotimaisen kuolinpesän verovuoden verotettavasta pääoma- ja ansiotulosta sekä varallisuudesta menevän valtionveron sekä ansiotulon perusteella määrätyn kunnallisveron, kirkollisveron ja sairausvakuutusmaksun yhteismäärä on suurempi kuin 70 prosenttia verovelvollisen valtionverotuksessa vahvistetun verotettavan pääoma- ja ansiotulon yhteismäärästä, verovelvollisen maksettavaksi ei panna tämän määrän yli menevää valtionveron osaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1997 toimitettavassa verotuksessa.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan verotusmenettelystä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1558/95) 1 §:n 2 momentin 5 kohta, 2 §:n 1 momentti sekä 62 §:n 2 momentti seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Lakia sovelletaan seuraaviin veroihin ja maksuihin:

5) kansaneläkelaitokselle suoritettava vakuutetun maksu (*sairausvakuutusmaksu*).

2 §

Soveltamisalan täsmentäminen

Soveltuvin osin tämän lain kunnallisveroa koskevia säännöksiä sovelletaan myös kir-

collisveroon sekä sairausvakuutusmaksuun.

62 §

Oikeus muutoksenhakuun

Lääninveroviraston ja kunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kunnalla on oikeus hakea muutosta verotukseen sekä yhtymän tulon ja varallisuuden vahvistamiseen ja niiden jakoon. Tuloverolain 21 §:ssä tarkoitettua osittain verovapaan yhteisön verotukseen on oikeus hakea muutosta kunnan määräämällä veroasiamiehellä ja kunnalla. Seurakunnalla on oikeus hakea muutosta kirkollisverotukseen. Kunnan määräämällä veroasiamiehellä

ja kansaneläkelaitoksella on oikeus hakea muutosta vakuutetun sairausvakuutusmaksuun.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1997 toimitettavassa verotuksessa.

Laki

vuodelta 1997 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista, työnantajan kansaneläkemaksusta ja työnantajan lapsilisämaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä sairausvakuutuslaissa (364/63) säädetään vakuutetun sairausvakuutusmaksun määrästä, maksu on 1,90 penniä vakuutetulle vuodelta 1997 toimitettavassa kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyriöltä. Vakuutusmaksu on kuitenkin 2,35 penniä vakuutetulle kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyriöltä siltä osin kuin veroäyrien määrä ylittää 80 000 äyriä. Vakuutusmaksua määrättäessä otetaan huomioon, mitä tuloverolaissa (1535/92) säädetään.

2 §

Jos vakuutettu saa vuoden 1997 aikana eläketuloa, häneltä peritään sen lisäksi, mitä 1 §:ssä säädetään, sairausvakuutusmaksua 3,00 penniä hänelle vuodelta 1997 toimitettavassa kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyriöltä. Tämä sairausvakuutusmaksun korotus on kuitenkin enintään kolme prosenttia veronalaisesta eläketulosta.

3 §

Sen estämättä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetussa laissa (366/63) säädetään työnantajan sairausvakuutusmaksun määrästä, peritään työntekijälle 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 1997 välisenä aikana suoritetun ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä työnantajan sairausvakuutusmaksua:

1) yksityiseltä työnantajalta ja sellaiselta valtion liikelaitokselta, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/87), kunnalta ja kuntayhtymältä sekä kunnalliselta liikelaitokselta 1,60 prosenttia;

2) valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin valtion liikelaitoksista annetussa laissa tar-

koitetulta liikelaitokselta sekä Ahvenanmaan maakunnalta 2,85 prosenttia; ja

3) evankelis-luterilaiselta kirkolta, sen seurakunnalta ja seurakuntayhtymältä sekä ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta 6,85 prosenttia.

4 §

Sen estämättä, mitä kansaneläkelaisissa (347/56) säädetään työnantajan kansaneläkemaksun määrästä, peritään 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 1997 välisenä aikana työntekijälle suoritetun ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä työnantajan kansaneläkemaksua:

1) yksityiseltä työnantajalta ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettua valtion liikelaitokselta:

a) 2,40 prosenttia;

b) 4,00 prosenttia, jos liiketoimintaa harjoittavan työnantajan, joka on velvollinen suorittamaan valtiolle tuloveroa, tai tuloverolain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua liiketoimintaa harjoittavan elinkeinoyhtymän vuodelta 1995 toimitettua verotusta varten antamassa veroilmoituksessa ilmoitettujen kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoista tekemien säännönmukaisten poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla vähintään 10 ja enintään 30 prosenttia samana verovuonna maksetuista palkoista; tai

c) 4,90 prosenttia, jos mainittujen poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla yli 30 prosenttia sanottuna aikana maksetuista palkoista;

2) kunnalta ja kuntayhtymältä sekä kunnalliselta liikelaitokselta 3,15 prosenttia; ja

3) valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin

valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettulta liikelaitokselta, Ahvenanmaan maakunnalta, evankelis-luterilaiselta kirkolta, sen seurakunnalta ja seurakuntayhtymältä sekä ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta 3,95 prosenttia.

Jos työnantajan tilikausi ei ole päättynyt vuonna 1995, käytetään yksityisen työnantajan kansaneläkemaksun suuruutta määrättäessä vuoden 1994 verotusta varten annettuja tietoja sekä vastaavana aikana maksettuja palkkoja.

5 §

Sen estämättä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetussa laissa säädetään

työnantajan lapsilisämaksusta, maksua ei peritä 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 1997 välisenä aikana maksettujen palkkojen perusteella.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Tämän lain 1 ja 2 §:ää sovelletaan vuodelta 1997 toimitettavassa verotuksessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kansaneläkelain 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan väliaikaisesti 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 59 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 59 §:n 2 momentti 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (307/82) ja 59 §:n 3 momentti 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1595/91), seuraavasti:

59 §

Kansaneläkevakuutuksen menot suoritetaan kansaneläkerahastosta. Rahaston varoja käytetään tarvittaessa rahaston maksuvalmiuden sallimissa rajoissa myös sairausvakuutuksen menojen suorittamiseen. Kansaneläkerahaston varojen on oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään kahdeksan prosenttia kansaneläkevakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista (*vähimmäismäärä*). Vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään tarvittaessa sairausvakuutusrahastosta sairausvakuutuslain 59 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän ylittävästä osasta varoja kansaneläkerahastoon. Jos kansaneläkerahaston tuotot, joihin luetaan myös siirto sairausvakuu-

tusrahostosta sekä tämän lain 62 §:n mukaiset suoritukset, eivät riitä rahaston vähimmäismäärän saavuttamiseen, suoritetaan puuttuva osa valtion varoista (*takuusuoritus*). Lisäksi valtion tulee suorittaa kansaneläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston yhteinen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu.

Valtion osuutta määrättäessä kansaneläkerahaston pääomasta ei vähennetä joulukuussa tuloksi kirjattavaa vakuutusmaksutuottoa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 1997.

Laki

sairausvakuutuslain 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 59 §:n 1, 2 ja 5 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 59 §:n 1 momentti 22 päivänä joulukuuta 1967 annetussa laissa (591/67), 59 §:n 2 momentti 22 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1255/89) ja 59 §:n 5 momentti 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa laissa (471/81), seuraavasti:

59 §

Sairausvakuutuksen menot suoritetaan sairausvakuutusrahastosta. Rahaston varoja käytetään tarvittaessa rahaston maksuvalmiuden sallimissa rajoissa myös kansaneläkevakuutuksen menojen suorittamiseen. Sairausvakuutusrahaston varojen on oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään kahdeksan prosenttia sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista (*vähimmäismäärä*). Vähimmäismäärän saavuttamiseksi siirretään tarvittaessa kansaneläkerahastosta kansaneläkelain 59 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän ylittävästä osasta varoja sairausvakuutusrahastoon. Jos sairausvakuutusrahaston tuotot, joihin luetaan myös siirto kansaneläkerahastosta, eivät riitä rahaston vähimmäismäärän saavuttamiseen, suoritetaan puuttuva osa valtion varoista (*takuusuoritus*). Valtion on suoritettava kuukausittain ennakkona määrä, joka vastaa 1/12 valtion sinä vuonna suori-

tettavaksi arvioidusta määrästä. Valtion osuuden suorittamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Valtio ei suorita korvausta päivärahoista, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahoista eikä erityishoitorahoista aiheutuvista kustannuksista.

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään valtion osuudesta sairausvakuutuksen kustannuksiin, valtion tulee suorittaa kansaneläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että sairausvakuutusrahaston ja kansaneläkerahaston yhteinen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu. Tämä määrä on otettava huomioon sairausvakuutusrahaston tilinpäätöksessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 1997.

Laki

perhe-eläkelain 36 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/69) 36 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (104/90), seuraavasti:

36 §

Tämän lain nojalla myönnettävistä etuuksista kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista noudattaen vastaavasti, mitä säädetään valtion osuuden suorittamisesta kansaneläkkeiden

kustannuksiin. Valtio suorittaa etukäteen 90 prosenttia maksettavien eläkkeiden määrästä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Laki

eläkkeensaajien asumistukilain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetun eläkkeensaajien asumistukilain (591/78) 11 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 3 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (312/95), ja

muutetaan 11 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 21 päivänä marraskuuta 1994 annetussa laissa (985/94), seuraavasti:

11 §

Asumistuesta aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa etukäteen 90 prosenttia maksettavien asumistukien määrästä. Tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat toimintamenot luetaan kansaneläkelaitoksen toimintamenoiksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen maksuunpantaviin asumistukiin. Tammikuulta ja helmikuulta 1997 suoritettaviin valtion osuuksiin sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 1996
